

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătinindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr.,
a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăre Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici a 5 cr. se vând în Sibiu: la librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cîrnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz Bernat „la loterie”.

La

Abonament lunar

pentru

Decembrie st. vechiu

invitat

Administrația ziarului „TRIBUNA”.

Constatări maghiare.

Voinicoși dar fricoși, — așa sunt Ungurii. Unul dintre aceștia, *Ugron Gábor*, ale cărui declarații le-am reprodus la timpul său, confirmă pe deplin această românească zicătoare despre compatrioții sei.

Dl *Ugron*, Maghiar dela roată, este profund scârbit de ceea ce vede și constată în societatea din care face parte. El ne spune, că pretutindeni între Unguri domnește o înfiorătoare corupție de moravuri, o goană furibundă după slujbe și o lășitate pe toată linia. Dacă noi le spunem acestea, ni-se zice că sîntem fanatici și violenți. Așa cel puțin nimeni nu se mai poate îndoi de adevărul acestei stări de lucruri.

Dar' deputatul despre care vorbim face această constatare pentru-că ar dori să-și vadă națiunea aprinsă de entuziasm în urmărirea idealului lor comun: *ruperea de cătră Austria*.

Aceste aspirații îi privesc pe Unguri. Nu ne fac, nici cald nici rece. Dar' vorba e, că ei nu pot să se desfacă de *Cisleithania*, pentru-că, ori-cât ar dori ei aceasta, nu au curaj, nu au tărie, nu au, cu un cuvânt, *putința*.

Apoi dacă au ajuns în acest hal, dacă corupția le-a ajuns până la mîdura, ei sînt de vină. Voids se calce și se strivească la pămînt pe toate popoarele, cari nu vor să se maghiarizeze, Ungurii și-au făcut de cap. Din politica de stat au făcut un mijloc ordinar de îmbogățire.

Toți schilozii și idioții din sinul lor, dacă făceau și fac paradă cu denunțarea și prigonirea naționalităților, erau considerați ca mari patrioți; li-se dădeau și li-se dau slujbe și alte semne grase de apreciere din partea statului. Așa s'a format un leghion de perdevară, niște trântori cari nu trăiesc decât din *asmuțarea poliției asupra popoarelor ce resistă utopiei ungurești*. Aceste elemente, cari formează majoritatea între Unguri, sînt adevărați paraziți asupra naționalităților și nu pot să-și dea nici-o dată o atitudine bărbătească, pentru-că sînt discreditați, și sus și jos. De aceea are dreptate *Ugron* dacă le numește *laze*. Totdeauna *tiranii slabi dar fanfaroni au fost și vor fi lași*.

Ear' dacă corupția caracterelor se întinde ca o piclă deasă asupra Ungurilor, cauza e tot în pursura lor față de naționalități, pe cari ei le consideră ca pe niște triburi asiatice bune de exploatat. Această comercializare jidovească a politicii a trebuit fatal să zdruncine și să infecteze caracterul rasei.

Roma era, slavă Domnului, altfel de puternic; imperiul cel mai mare din lume, națiunea cea mai severă în moravuri. Dar' din dată ce Romanii începură să terorizeze și să jupuiască populațiunile heteroetnice; îndată-ce se începuse scandalosul sistem de a trimite pe capul provinciilor fel de fel de lichele „patriotice” spre a le administra, adică a le slăbi și a le fura: cohesiunea moravurilor începuse să slăbească, desfrul și lășitatea, consecințele firești ale averilor adunate în chip imoral, fără muncă onestă, începuse a se lăși ca o molimă și a infecta corpul întregii națiuni.

De atunci, din epoca pašalicurilor prefectoriale datează căderea falnicului Imperiu roman. Acelui imperiu însă i-au

trebuit vr'o patru secole ca să se prăbușească până să ajungă pe mîna unui *Romulus Augustulus* și mai apoi prada bandelor lui *Odoacer*. Maghiarilor, puțini și slabi și săraci cu duhul cum sînt, nu le trebuie nici patruzece de ani ca să ajungă într-o stare neasemnat mai ticăloasă. Deja de vr'o treizeci și mai bine de ani ei sînt cufundați până în gât în *patriotismul gheșeflăresc*; nu le mai trebuie, — dacă vor merge tot pe calea apucată, — decât câțiva ani ca să dispară cu toată mîndrețea lor de organisație de stat național din mijlocul națiunilor cu adevărat civilizate.

Negreșit, tot mai mult se vedește, mai ales de vr'o câțiva ani încoace, că demoralizarea și slăbirea Maghiarilor provine din amestecul lor cu rassa semită, rassa de exploatare și oameni fără conștiință. Din acest amalgam al Turanilor cu Semii nici nu putea eși, după toate legile etnografiei moderne, decât o nație, mîndră și bătaioasă ca Don Quichotte, dar' slabă și ridicolă, tot ca același erou de caraghioasă memorie.

Zădarnic se bate deci în piept și plînge dl *Ugron*: nația lui trebuia să ajungă în această stare, tocmai pentru-că din capul locului mare i-a fost numărul Ungurilor, cari cereau îngrungherea naționalităților prin administratori „naționali-maghiari”.

Acel domn *Ugron* rău face că critică. Mai bine ar regreta că a contribuit și el la această stare de decadență a națiunii sale.

Sibiu, 1 Dec. n.

„PATRIA” CONFISCATĂ. Numărul din urmă al „Patriei” din Cernăuți ne-a sosit astăzi, mutilat. Sînt șterse din primul articol două pasaje scurte, ceea ce nu detrage însă nimica din valoarea energicului articol, scris în chestia respectărei limbii române în instrucțiunea publică din Bucovina, și terminat astfel: „Nu credem că menirea noastră este a fi călcați în propria vatră de ori-ce venetic; ear' dacă scris este, că așa se fie, vom îngropa sub ruinele noastre și cadavrele dușmane”.

Quota. Comisiunea financiară a dietei maghiare a primit și în discuție specială proiectul de lege referitor la stabilirea cotei. Cei trei kossuthiști, cari fac parte din comisiune, au jucat pe supărații și s'au retras din ședință, declarând că nu mai pot să iee parte la pertractare, fiindcă guvernul nu le dă lămuririle cerute. Spre liniștirea celor nedumeriți prim-ministrul *Széll* a declarat, că legea despre cota numai atunci va intra în viață, dacă și în Austria se vor lua dispoziții analoge parlamentare. Declarația a fost trecută în procesul verbal, ca act de importanță pentru viitor.

Pentru paragraf. În ședința comisiunii însărcinate din partea reichsrath-ului austriac cu reviziunea paragrafului 14 din constituție, ministrul de justiție *Kindinger* a declarat în ființa de față a prim-ministrului *Clary* și a ministrului de interne *Körber*, că guvernul nu se poate învoi nici la ștergerea și nici la modificarea paragrafului cu pricina. Dat fiind acum, că guvernul a declarat din capul locului, că nu va guverna cu ajutorul paragrafului, combinația e următoarea: sau se retrage guvernul *Clary*, ca să facă loc altui guvern ce va guverna earăși, cu ajutorul paragrafului, sau rămîne guvernul *Clary* și se disoalvă parlamentul austriac, pentru-că guvernul se ese din obligament și în lipsa parlamentului se poată guverna și el cu ajutorul paragrafului. Paragraful la tot cazul — rămîne.

„Jelen”. La interpelarea adresată guvernului maghiar în chestia lui „Jelen”, ministrul-president *Széll* va răspunde în ședința de luni a dietei maghiare. Și răspunsul va suna așa: *limba oficială a țării va rămîne cea germană; întrunirile de control sînt întruniri militare, prin urmare, cei-ce iau parte la ele trebuie să se conformeze legilor militare. Va se zică „abzug jelen”!*

Din Austria. Mercuri seara s'a fost lătit știrea prin Viena, că guvernul *Clary* și-a dat demisiunea și că Monarchul a însărcinat cu formarea noului cabinet pe generalul *Fiedler*. Știrea, — care însă nu s'a adevărat, — a produs mare senzație pretutindene, fiindcă în acest mod de rezolvare a necăzurilor actuale politice din Austria fiecare om vedea sfîrșitul parlamentarismului austriac și deschiderea porților pe seama absolutismului militar. Retragerea lui *Clary* nu a urmat însă, și după părerea politicianilor serioși din Austria nici nu va urma. Coroana ține foarte mult la *Clary*; și tocmai în una din zilele trecute a declarat Monarchul că: „din zi în zi tot mai mult iubesc pe *Clary*”. Între astfel de împrejurări, *Clary* trebuie să rămână. Deocamdată situația în Austria e deci tot cea veche: guvernul tratează cu Cehii, Cehii fac obstrucție.

Bourguignon nu se lasă. Cu înscenarea cercetărilor disciplinare în contra preoților români bucovineni, dl *Bourguignon* a făcut fiasco splendid, fiindcă guvernul central i-a dat peste mîndă, sistînd pe cale telegrafică ori-ce urmărire îndreptată în contra preoților români din Bucovina. Ca să nu fie însă prea de pagubă, dl president al țării a făcut pașii necesari la Metropolitul Arcadie, ca cel puțin el să le dea preoților o dojană în scris și pe cât e Metropolitul de — Arcadie, o să-i facă pe voi!

Din parlament. Ședința de ieri a dietei maghiare a fost scurtă și — monotonă. Raportorul comisiunii financiare a prezentat proiectul de lege referitor la cota. Se face propunere ca să fie pus la ordinea zilei pentru ședința de luni. Kossuthiștii cer ca începerea discuției să fie amînată până Joi. Majoritatea primește însă propunerea dîntă, și decide ca *Luni* să intre dieta în desbaterea proiectului de lege. Prin urmare, dieta ia vacanța până *Luni*.

Delegațiunile. După deschiderea sesiunii și după ascultarea expozeului pe care-l va face ministrul comun de externe, contele *Goluchowski*, delegații maghiari vor veni acasă, pentru-că se iee parte la discuția asupra proiectului de lege referitor la cota. Și cum discuția asupra cotei se va întinde până pe la 15 Decembrie, delegațiunea maghiară nu poate să-și înceapă lucrările decât numai pe la 16 Decembrie. Dacă s'ar întempla să nu fie votată cota nici până atunci, delegațiunea maghiară se va întruni și va vota guvernului comun — indemnizare.

Porțile-de-fer. În chestia taxelor încasate din partea Maghiarilor pentru trecerea vapoarelor prin Porțile-de-fer, dl *P. S. Aurelian* a adresat Marți o interpelare guvernului român, în ședința senatului, întrebându-l, că față de declarațiunile făcute din partea ministrului maghiar de comerț, dl *Hegedűs*, înaintea comisiunii financiare a camerei ungare, ce atitudine a luat guvernul român față de procedurile guvernului ungar și ce măsuri a luat pentru apărarea intereselor române? Se crede, că opoziția parlamentară română va începe luptă mare în contra guvernului conservator pe tema aceasta.

Judecătoriile cu jurați.

(Urmare).

Estras din codul penal.

— Art. de lege V. din 1878. —

Paragrafii la cari se face provocare în art. de lege XXXIV. din 1897, fac parte din codul penal ungar și sînt de următorul cuprins:

Lesă Maiestate.

Crimă de lesă Maiestate comite:

1. Cel-ce omoară pe Regele, sau îl ucide cu precugetare, ori apoi încearcă ori una alta din acțiunile acestea.
2. Cel-ce violează integritatea corporală a Regelui, sau îl face incapabil de a mai guverna.
3. Cel-ce predă pe Regele în potestatea inamicului, sau îl împedecă în exercicierea guvernării, ori apoi îl despoaie de libertatea personală, cu forța sau prin amenințare.
4. Cel-ce încearcă punerea la cale a acestor acțiuni. (§. 126).

Crima de lesă Maiestate o mai constituie și acțiunea, care are de scop:

1. Schimbarea forțată a ordinii de moștenire asupra tronului.
2. Schimbarea constituției statului ungar, sau schimbarea comunității de stat ce există între țările cari compun statul ungar, ori schimbarea legăturii dintre statul ungar și celalalt stat din monarhia austro-ungară, atunci când e făcută în mod forțat.
3. Punerea statului ungar, sau a teritoriului din cealaltă parte a monarchiei austro-ungare, ori a unei părți a acestora, sub domnie străină, sau desmembrarea unei părți de cătră statul la care aparține. (§. 127).

Asociația compusă pentru comiterea crimei de lesă Maiestate, precisată în §-ul 126, dacă se face fără pregătire, reclamă ca pedeapsă temniță până la cinci ani, ear' dacă se face cu pregătire, temniță dela cinci până la zece ani. Tot așa se pedepsește și asociația instituită pentru comiterea crimei din §-ul 127, punct trei. (§. 131).

Cel-ce provoacă de-adreptul, în adunări publice, sau în serieri, tipărituri, ilustrațiuni, răspândite și espuse spre privire publică, la comiterea crimei de lesă Maiestate, — încât are cunoștință despre cuprinsul scrierei, tipăriturei, ilustrațiunei: se pedepsește cu temniță dela cinci până la zece ani, ear' în cazurile din §-ul 127, punct 1 și 2, cu temniță de stat dela cinci până la zece ani. Dacă provocarea a rămas fără rezultat, pedeapsa nu poate trece peste cinci ani. (§. 134).

Injuria adusă Regelui.

Cel-ce se atinge de corpul Regelui, încât fapta sa nu formează crimă de lesă Maiestate, comite crima de injurie adusă Regelui și se pedepsește cu temniță dela zece până la cincisprezece ani, precum și cu pierderea oficiului și a drepturilor politice. (§. 139).

Infidelitatea.

Crima infidelității (perfidiei), pedepsită cu temniță dela zece până la cincisprezece ani, o comite cetățeanul ungar, care se asociază cu un guvern străin, sau se pune în legătură cu el, în scopul ca să-l înduplece să înceapă acțiuni dușmănoase în contra statului ungar sau în contra monarchiei austro-ungare; precum și cetățeanul ungar, care dă indemn unei puteri străine să înceapă război în contra monarchiei austro-ungare. (§. 142).

Crima infidelității, pedepsită cu temniță de stat dela zece până la cincisprezece ani, comite cetățeanul ungar, care după declararea sau după izbucnirea războiului trece în serviciul militar al inamicului.

Ear' dacă se afla și mai înainte în serviciul militar al acelei puteri, și acum, fără să fie constrins, a rămas și mai departe acolo și a luptat în contra monarchiei austro-ungare: se pedepsește cu temniță de stat până la cinci ani. (§. 143).

Pentru crima infidelității se pedepsește cu temniță pe vicaș cetățeanul ungar, care:

1. Predă în potestatea inamicului cetatea, orașul, întăritura, malul, poziția, garnisoana, magazina de arme sau de proviantură, vasul de război, sau pe oficerul ori militarul armatei austro-ungare, — ori apoi intră în alianță cu inamicul spre acest scop.

2. Comunică inamicului planul unei acțiuni militare, a lagărului, fortăreței sau a întăriturei.

3. Înlesnește inamicului intrarea în țeară sau înaintarea pe teritoriul statului ungar sau al monarchiei austro-ungare.

4. Dă ajutor inamicului, în bani, sau prin înmulțirea puterii armate, a armamentului sau a mijloacelor de traiu pe seama armatei, cum și prin înlesnirea procurării acestora.

5. Dă ajutor inamicului prin zguduirea fidelității în persoanele aparținătoare forței armate a monarchiei austro-ungare.

6. Dă foc sau distruge și face să nu mai poată fi de nici un folos magazina de arme, de instrumente sau de proviantură, aparținătoare armatei austro-ungare; ori apoi, în detrimentul armatei austro-ungare și în favorul inamicului dărimă vre-un pod, zăgaz, dălmă sau linie ferată.

7. Pune pe inimic în cunoștință asupra poziției, puterii și mișcării armatei austro-ungare; ascunde spionii inamicului sau pe soldații sei trimiși să cerceteze, ori apoi dă în privința acestor ajutor sau sfat inamicului.

8. Face aceleași lucruri cu privire la teritoriul aliatului monarchiei austro-ungare, sau la armata ce operează în comunitate cu armata acestuia. (§. 144).

Asociarea, pentru comiterea crimei din §-ii 142 și 143, punctele prime, cum și din §-ul 144, toate punctele, — dacă nu se face cu pregătire, — se pedepsește cu temniță până la cinci ani, ear' dacă se face cu pregătire, cu temniță dela cinci până la zece ani. (§. 148).

Provocarea, făcută în modul precizat în §-ul 134, pentru comiterea crimei din §-ii 142, 143 și 144, se pedepsește cu temniță dela cinci până la zece ani. (§. 149).

Revolta.

Aglomerarea, făcută în scopul, ca:

1. Parlamentul țerei, o cameră sau o comisiune a ei;
2. Delegațiunile emise pentru transgarea chestiilor comune, sau vre-o subcomisiune a acestora;
3. Guvernul ungar: să fie împedecă cu forța sau prin amenințare primejdioasă în libera exerciere a funcțiunei sale, în luarea hotărîrilor sau a dispozițiunilor, sau să fie constrins a abandona ceva: constituie crima revoltei și se pedepsește cu temniță de stat dela zece până la cincisprezece ani. (§. 152).

Revoltă e și aglomerația făcută în scopul ca să se atace cu arma o clasă a cetățenilor, o naționalitate sau o confesiune. În acest caz conducătorii și inițiatorii se pedepesc cu temniță de stat dela cinci până la zece ani, ear' ceilalți cu temniță de stat până la doi ani. (§. 153).

Dacă grupul revoltaților a atacat sau a ocupat vre-o comună, casă, magazină de arme, de muniție sau de prap de pușcă, ori vre-o linie ferată, un oficiu de poștă și telegraf, ear' fapta cade cumva sub pedeapsă și mai grea pentru conducătorii și inițiatorii pede-psește cu temniță de stat dela zece până la cincisprezece ani, ear' pentru ceilalți temniță dela doi până la cinci ani. (§. 154).

Dacă grupul revoltaților comite acte de hoție, incendiarie, sau acte de forță în contra persoanelor singulare, și nu e stabilită o pedeapsă și mai mare: pedeapsa e pentru conducătorii și inițiatorii temniță dela zece până la cincisprezece ani, pentru ceilalți temniță până la cinci ani. (§. 155).

Se pedepsește ca instigator cel-ce în modul precizat în §-ul 134 îndeamnă la comiterea crimelor acum înșirate, fie că acelea s'au comis, ori au fost numai încercate.

Ear' dacă provocarea a rămas cu totul fără rezultat, pedeapsa e temniță de stat dela șese luni până la doi ani. (§. 158).

Violarea libert. personale.

Funcționarul public se pedepsește cu temniță până la doi ani, dacă deține pe cineva fără motiv, și anume, dacă arestarea a durat mai mult decât șapte și mai puțin decât cincisprezece zile.

Cu temniță până la trei ani, dacă răpirea libertății personale trece peste cincisprezece zile, nu însă peste o lună.

Cu temniță până la cinci ani, dacă răpirea libertății se estinde până la trei luni, și dela cinci până la zece ani dacă trece peste trei luni.

Dacă asupra deținutului s'au comis și acte de brutalitate, întru-cît nu cad sub o pedeapsă și mai aspră, pedeapsa este a se înăspri încă cu câte un an. (§. 195).

Omorul.

Cel-ce omorâ pe cineva, cu intenție precalculată, comite crimă de omor și se pedepsește cu moarte prin ștreang. (§. 278).

Cel-ce omorâ pe cineva cu intenție, însă neprecalculată, comite crima uciderii intenționate și se pedepsește cu temniță dela zece până la cincisprezece ani. (§. 279).

Cu temniță pe viață se pedepsește uciderea, dacă se comite asupra rudeniilor, asupra mai multor oameni, sau dacă copilul ilegal comite crima asupra mamei sale, ear' dacă 'i-s-a dat legitimitate, asupra tatălui sau. (§. 280).

Dacă faptul se comite în mijlocul agitației estreme și se execută la moment: uciderea se pedepsește cu temniță până la zece ani.

Și dacă agitația a fost provocată de ofensa sau injuria persoanei ucise, adresată făptuitorului sau vre-unui membru din familia sa, ear' uciderea s'a întâmplat în acest moment de primă furie: pedeapsa e temniță până la cinci ani.

Uciderea rudeniilor sau a soțului, făcută în prima furie, se pedepsește cu temniță dela cinci până la zece ani. (§. 281).

Se pedepsește cu temniță până la trei ani, cel-ce îndeamnă pe cineva să se sinucidă, sau îi procură în scopul acesta instrumente sau otrăvuri.

Dacă două persoane s'au înțeles împreună, ca într-un mod înaintea determinat să se facă pendent dela soarte faptul, că dintre ele care să se sinucidă, și în consecință, acțiunea menită să ducă la sinucidere s'a pus în lucrare, dar' moartea nu a intrat: amândouă persoanele se pedepesc cu temniță de stat dela un an până la cinci ani. Ear' dacă cazul de deced nu a mai putut fi împedat, cel rămas în viață primește temniță de stat dela cinci până la zece ani. (§. 283).

Duelantul, care calcă regulile obiceiului, sau reciproc stabilite, ale duelului, și prin aceasta omorâ pe celalalt: comite ucidere de om intenționată; ear' dacă 'l-a vulnerat numai, comite vătămare gravă corporală și făptuitorul se pedepsește ca pentru aceste crime. În cazurile acestea secundanții vin pedepșiți ca complici. (§. 299).

Espinerea copiilor.

Părintele, care espune, de regulă la loc ascuns, copilul, ce amăsurat stărei și etății sale nu se poate îngriji de sine, sau îl părăsește între astfel de împrejurări, că numai din întâmplare rămâne în viață, comite crima *espinerii de copil* și se pedepsește cu temniță până la trei ani.

Cel-ce espune sau lasă fără ajutor persoana incapabilă de a se îngriji de sine, în urma etății sau stărei sale, și de a cărei supraveghere e dator să se îngrijească: se pedepsește cu temniță până la trei ani.

Dacă în urma acestei fapte se ivește cazul unei violări grave corporale, pedeapsa e temniță până la cinci ani, ear' dacă urmează moartea, dela cinci până la zece ani. (§. 287).

(Va urma.)

FOIȚA „TRIBUNEI“.

SALVINA.

— Nuvelă din vremile lui Horia. — (Urmare).

Dar' nu mult îl stăpâni acest gând, că pierdea de dragul Salvinei. Cu cât era mai rece și mai nepăsătoare, cu atât 'i era mai dragă. Vedea el bine că cu alți ficiori nici atâtea vorbe nu schimbă Salvina, cât cu el; cunoștea bine, că de nime nu 'i e, dar' se gândea: doară, de 'i ea mai mult decât alte fete, și eu sunt mai mult decât alți ficiori! Bine că ea 'i frumoasă și harnică și cuminte, dar' eu încă sunt doar' fruntea Bucumanilor! Cu mine nu 'i va fi rușine nicăiri! Că popa, că 'i popă, și 'i-a părut bine că merge soru-mea după el, dar' ea, că 'i numai slujnică la popa, se nu fie făloasă, că vreau să o iau eu! De bună-seamă se teme că glumesc, de aceea nu 'mi dă vorbe mai cu nădejde.

Venî Dumineca. Lume multă suia la »Detunata«, parte călări, parte pe jos. Muzicanții erau acolo sus, și duseră Roșienii pe de ceea parte a »Detunatei«. Ziua era frumoasă, nici umbră de nor cât de mic nu se vedea pe cer.

Ionuț plecă și el la »Detunata«. El, călare pe armăsarul său se opri mai întâiu în curtea popii, și zăruind din pînții lui cei de argint, chemă pe popa și pe preoteasa să suie și ei la »Piatră«.

— Sântem gata, zise preoteasa, numai să scoată Salvina caii.

— Dar' ea nu vine?

— De unde să vină?! Par'că 'i s'elbatică așa se teme de oameni. Înzădar am zis și eu și popa să vină, că nu

Sinodul arhidieceșan din Blaj.

— Raport amănunțit. —

Ziua III. — 24 Nov. n.

E a treia zi a sinodului. Chestiunea cea mare a salarizării preoților e așteptată cu viu interes. E vorba că sunt mai multe propuneri.

Comisiunea școlastică însă nu 'i-a isprăvit ieri raportul și are să mai ocupe încă ședința de azi a sinodului.

Ședința V.

După s. liturgie ședința se începe ca de regulă la 9 ore. Verificându-se procesul verbal urmează a se continua raportul comisiunii școlastice. Referent dl George Simu, preot în Gheja.

Raportează mai întâiu despre starea institutului preparandial gr-cat. din Blaj, constatând, că preparandia are pe lângă director, 3 profesori ordinari, 1 catechet, 3 profesori extraordinari și 1 instructor de stupărit și industria de casă. Numărul elevilor înscriși în 1899—1900 este 118, că întreținerea institutului și a profesorilor costă 5017 fl., se împartășesc în beneficiul de pâne 61 elevi, stipendii au 6 elevi; este un internat preparandial, în care sunt 36 elevi.

După aceea raportează despre școala de aplicație, care stă în legătură cu preparandia; această școală este condusă de un profesor și are 60 de elevi.

Școala de repetiție economică este numai la început.

Raportează apoi despre școala de fete, care pe lângă directorul are 10 puteri didactice, și anume: 4 învățătoare ordinare, 1 suplentă, 1 învățător, 2 catecheți și doi instructori, și are 133 eleve. În legătură cu școala de fete referă și despre internatul de fete condus de directoara și de 2 superioare; internatul are 60 eleve și întreținerea lui costă 1810 fl. la an; dintre eleve 4 au stipendii; ear' între altele se împarte suma de 350 fl.

Comisiunea școlastică face mai multe propuneri, dintre cari: să se mărească internatul preparandilor, ca să se poată primi 50—60 elevi; preparandia să se ridice dela 3 la 4 cursuri. Propunerile s'au dat spre studiere, și deliberare Prea Ven. consistor.

Mai amintim și propunerea, ca să se reguleze chestiunea *diurnelor învățătorilor* pentru a se pute prezenta la adunările despărțimintelor și la adunările generale. Sinodul hotărăște, ca învățătorii la adunările despărțimintelor să se prezente pe speșele lor; la adunările comitetului central, precum și la adunările generale să primească drept speșe de călătorie bilet de clasa a III-a, sau 15 cr. de fiecare kilometru.

Dotățiunea clerului.

Urmează a se continua raportul comisiunii organizatoare, anume privitor la salarizarea preoților. Referent e dl Ioan Pop, viceprot al Morlacei.

Comisiunea arată mai întâiu propunerile făcute prin sinoadele protopopilor. Sunt foarte varii aceste propuneri, toate conglusate însă în aceea, că ajutor dela stat, respective congruă se nu se primească cu vătămarea autorității Ordinariatului, și multe sinoade cer, ca cel-ce totuși ar cere și primi ajutor pe lângă condițiunile umilitoare

din trecut, să fie tras în cercetare disciplinară și chiar suspendat.

Studiând aceste propuneri comisiunea le reasumă în următoarele:

Se reînnoeste hotărârea sinodală din 1896, ca adecă contribuțiunea erarială și comitatensă să se solvească din partea bisericeii, — lictualul să se introducă pretutindenea, unde nu e în us, deasemenea și stola să fie regulată conform hotărârilor aduse în această cauză din partea congresului mixt ținut în Blaj la 1875.

Să se înființeze un fond arhidieceșan de salarizare, în care să intre 1/2 din stipendiul pentru ss. liturgii, pe cari le-ar procura Ordinariatul și împărți preoților.

Comisiunea mai propune, ca să se introducă solvarea unei taxe de 15 cr. de familie, sinodul însă cu majoritatea voturilor nu primește propunerea. Se primește de a se face colecte cu discul în biserică, la sărbătorii ori la alte ocazii solenne, și propunerea, ca clerul să stăruiască pentru-ca în favorul acestui fond să se facă *donafțiuni din partea credincioșilor*. Mai pe sus de toate s'a cerut convocarea unui congres mixt, în care să se reguleze definitiv aceste chestiuni.

Propunerile au fost primite — serie »Unirea«; — cu toate acestea rezultatul acestei ședințe a fost aproape deprimător pentru membrii sinodali.

Special respingerea propunerii pentru încasarea taxei de 15 cr. de familie a fost viu și mult discutată din partea membrilor. Ea se părea, că denotă un indiferentism condamnat al preoției, carea ar vrea să aibă ceva fără ca din partea sa să 'i facă ceva. Suma aceasta de 30 bani de fum, nu era o taxă nouă, încă în cele dintăiu sinoade ale bisericeii unite s'a decis, ca credincioșii să 'i ajute pe »popa« lor, și cei-ce nu vor vrea, să n'aibă »popă«. Deprimarea aceasta s'a resimțit și la

Prânz.

La acesta a fost invitată preoțimea toată. Nu s'a rostit nici un toast, nimic nu s'a vorbit. Spiritele erau copleșite de hotărârile ședinței trecute. Nu se făcuse nimica, aproape nimic pentru ameliorarea stărei materiale a clerului. Se aștepta cu neastîmpăr continuarea ședinței după amiază.

Sfințirea bisericeii din Soborșin.

— Raport special al »Tribunei«. —

— 28 Noembrie n.

Înainte cuvântare.

Sărbătoarea sfinților archangeli: Mihail și Gavriil a fost pentru credincioșii bisericeii române din Soborșin o îndoită zi de bucurie. Din truda lor au văzut mare înălțându-se lăcașul Domnului ceresc, pavăza aventului nostru național în zilele grele ce trăim. Ziua archangelilor Mihail și Gavriil a fost înainte hotărâtă pentru actul important de a împreuna mireasa cu mirele sau Christos într-o împreunare sfântă din care harul Tatălui se se reverse peste cei dreptcredincioși într'însul.

Din capul locului dator mă simt a pomeni într-o laudă stăruință și zelul neobosit, pe care părintele Soborșinului, Iosif Ognean, le-a dezvoltat pentru întruparea acestei dorințe a d-sale și a credincioșilor sei. A bătut fără preget calea într-o rugări la curtea domnească

a grofului Hunyadi, acuzi în comună, acuzi colindând prin Pesta, până-ce 'i-a succedat esopera dela dînsul un teren la loc de frunte, lat și lung de câteva sute de coți, pentru a pune temelie Sinodului sfânt. Tot la stăruințele dînsului groful Hunyadi a contribuit cu 300 fl. la procurarea alor două clopote.

Am înțeles dela bătrânii bisericeii, că vrednicul lor păstor în decursul celor 6 ani de păstorie neîncetat le-a propovăduit, de multe-ori cu lacrimi, îndemnându-'i a da fiecare din pușinul sau, în bani sau în munca brațelor, pentru a ridica o casă vrednică Atotstăpânitorului. Astăzi poate fi mângăiat părintele Ognean, pentru-că biserica din Soborșin, pompoasă și măreață cum e, va glăsuie celora viitori despre vrednicia d-sale.

Că pentru-ce am insistat la locul acesta asupra celor spuse, se va vedea din cele-ce urmează.

Sfaturile.

Protopresbiterul tractului, părintele Beleş a avut mai multe sfaturi cu comitetul parohial în scopul de a fixa ziua sfințirii.

S'a hotărât sărbătoarea Archangeilor. În decursul sfaturilor nedumire a stîrnit împrejurarea, că părintele protopop stăruia pentru a despărți banchetul în două: domni și țărani.

Dar' nu 'i-a succedat, pentru-că 'i-s'a opus preotul.

După astfel de simptome, precum și cunoscând pătura oamenilor, cari se anunțaseră a veni în suită mare cu episcopul, curiozitatea și temerea noastră de o nouă înjosire era pe deplin justificată.

De ce te temi, nu scapi!

Sosirea.

Ziua numită sosește; plecăm deci la gară într-o întimpinare episcopului. »A sosit«; dar' mare 'mi-a fost mirarea, când 'l-am văzut împrejmuit de atâtea nepăsare. Marea lui suită se alcătuită din întru faptele sale neînțelese Ignatie Pop, busola părintelui Goldis întru slujbele sale. Singur! La gară câțiva preoți citați pentru serviciul sfințirii, protopopul și cei întâmplători în gară. Nici o manifestație de dragoste și alipire, sinceră, spontană, dar' imponentă, cum de obicei se face din partea credincioșilor.

Protopopul rostește câteva cuvinte de bineventură, la cari Preasfinția Sa răspunde scurt și cu aceste se așează în calea grofului, trasă de doi armăsari, negri ca — noaptea!

Coincidență fatală!

Ne îndreptăm spre oraș! Dar' ce se vede? Oare noi sîntem, episcopul român, ce vine să sfințească o biserică românească, și oare pe noi ne așteaptă cei din Soborșin? Mă șterg la ochi, ca să pot desluși mai bine. Adevărat! poarta de triumf e ungurească; pe ea e inscripția: »Isten hozott!«, ear' pe dos »Isten veled!«. Ne oprește notarul, reprezentantul admin. politice cu un discurs-salut în limba ungurească, la care episcopul răspunde mulțumind pentru atențiunea și primirea călduroasă, de care îl învrednicește comuna.

Trecem prin poartă și 'mi zic: Păzește-mă Doamne de a mai trece prin astfel de »porți triumfale«. Dar' uite, minune, toate casele arborate cu steaguri în colorile maghiare? Ordinațiunea cea mai proaspătă a ministrului.

Nu 'i permis a arbora colorii »străine« numai în societatea celor maghiare. În înțelesul acestei ordinațiuni caud după mândrul nostru tricolor, dar' zădarnic străbat ochii mei văzduhul, căci în zare fălăit de steag românesc nu 'mi-se ivește. Purta de mânia aprinsă în mine alerg încolo și încoace, doar' află pe cineva, care să 'mi talmăcească această ne mai pomenită rușine. Eată ce 'mi-se spune: O coincidență fatală! În ziua premergătoare a fost desvélirea unui monument ridicat întru memoria Reginei, ucisă; la sărberea aceasta au luat parte mai marii comitatului, în onoarea cărora s'au ridicat porți și trofee. La apunerea soarelui însă diriguitorii orașului n'au fost atât de culanți, ca la rugarea preotului, să ne lipsească sărbătoarea noastră de semnele lor genante. Ei au zis: »Noi cunoaștem pe Goldis; vrem să 'i dăm toată cinstea, ca unui ministru, și dînsul nu se va supăra«.

Eată deci, că coincidența fatală a fost înainte socotită și noi am trebuit să asistăm la sfințirea unei biserice române, ocoțitoarea naționalității noastre, umbriți de insigniile, sub cari ascunși stau, ca în pântecule calului troian, dușmanii noștri.

Dela biserică, — la castel.

Preasfinția Sa episcopul a fost în-cuartat în castelul grofului Hunyadi. Preoții s'au îmbrăcat în ornatele sfinte și în frunte cu praporii bisericeii au plecat la curtea domnească, după episcopul român. S'a pornit un vânt ușor și mișca a jele pânzele cu icoanele sfinte dela praporii bisericeii. Când am văzut întrând »preoți cu crucea n frunte« în curtea domnească, mahnit în sufletul meu 'mi-am întors fața în altă parte. Oare în zilele noastre, când neîncetat ne plângem de nepăsarea poporului nostru și pierirea simțului moral dintr'însul, nu era un act de întărire pentru popor, dacă Preasfinția Sa petrecea puținul timp de 1/2 oră în casele preotului român? Din casa preotului s'ar fi căzut să plece la biserică! Oare poporul de rînd n'ar stima mai mult pe preotul seu ascultând sfaturile lui, când ar vedea cîntea de care îl învrednicește achiereul, adăpostindu-se în lăcașele lui?

Dar' se mergem mai departe. La poarta ce duce în curtea bisericeii poporului au ridicat un arc de triumf din frunză verde. Aci convoiul s'a oprit și părintele Ognean salută călduros pe șeful seu, talmăcind bucuria credincioșilor de a-l pute vedea în mijlocul lor. Preotul termină, poporul evlavios așteaptă glasul vlădicului, dar' vlădicul face semn convoiului să plece, căci n'are cuvânt pentru ei!

Să ne curățim însă simțirile și să mergem pentru a ne mângăia la

Serviciul divin.

Slujba dumnezească a fost îndeplinită prin Preasfinția Sa Goldis, impresurat de următorii on. preoți: Protopresb. Ign. Pop, ases. cons. în Arad; protopresb. Beleş, din Totvărădia și apoi preoții: Vas. Beleş din Chitghaz; Procopie Givulescu din Curtici; Ios. Popoviciu din Guilia; Rom. Văfian din Găvoșdia; Turcu din Totvărădia; Putici din Cuvin; Vesalon din Iltu; Petrilă din Conop și preotul locului Iosif Ognean.

Mam așezat anume într-o strană mai retrasă lăsându-'mi sufletul a se perde în contemplări vestitoare de nădejdi. Dar' mereu eram rechemat din sferile sênine la trista realitate. De câte-ori părintele episcop rostia numele

cum o fripsesă gloanțele, și gârliciu!

Atunci Ionuț luă zise cătră unul:

— Comandăază tu,

Și omul cu numele

Una, două, trei! Și când

și gârliciu! sură cu creangă cu tot

Toată mulțimea strigă un *vivat* Gluckauf, se trăească Ionuț. Ear' mulierile mai adăuseră: *Și se 'i dee Dumnezeu o gâzdoare vrednică!*

— Așa, ortacilor, — grăi Ionuț, — se ne mai gîndim din când în când și la vremi grele, să ne deprindem la arme, de va veni vre-un dușman să se ne înholbăm la el cu mâinile în sîn și se ne bocim ca babele, ci se 'l primim cu găluște!

(Va urma.)

ATĂT MĂ DOARE...

Atât mă doare câte-odată De frunzele suflate în vînt, Și de ofări și lacrimi grele Eșite fără crezământ.

Și par'că inima 'mi se rupe De firul cel de ghiocel Căleat cu-atăta nepăsare Pe cărărușe, ieri, de el.

De ce mai înverzîți voi frunze Și flori de ce mai înfloriți, Căleate mărșav în picioare Ca să muriți?!

Elena din Ardeal.

poalele »Detunatei«. Acolo era lume multă adunată; unii jucau, alții beau și mînceau; la câteva focuri se frigeau miei și se făcea balmos, unii erau în virful »Detunatei« și de acolo priveau cu ochii de vultur în toate părțile. Toți erau veseli, că — după o săptămână petrecută singuri sub pămînt, acum sînt la aer, sub cerul sfînt al lui Dumnezeu sfîntul, lîngă muierile lor, lîngă draguțele lor. Singur Ionuț, voinicul Ionuț, el, fala Bucumanilor, era ca plouat, nu făcea pic de voe bună, îi lipsia ceva. De cum sosi Ionuț cu popa și cu preoteasa, toți se ridicară și strigară *vivat!* și »Gluckauf!« după datina bătașilor, toți le închinară, toți — care de care 'i poftiră la mesele lor, întinse pe iarbă verde, printre brazii.

Veselia era mare. Jucau și beau și mînceau și cântau și chiuiau de răsuna Detunata și le ducea răsunetul până departe. Odată Ionuț se ridică, ia pușca lui cea cu cremene — care o purta pururea cu el, — o umplî și zise cătră bărbai: Fraților! haidai să dăm o loacă la țintă, că nu 'i bine să lăsăm meșteșugul băieștilui, dar' al pușcatului încă nu trebuie dat de tot uitării. Te miri de ce ne-a fi bun. Se mai abat pe la noi și fiare sêlbatică cu 4 picioare, dar' pot veni vremi când se năvălească asupra munților noștri și fiare mai spurcate de cele cu 2 picioare. Trebuie să ne știm apără. Cine mai are vre-o pușcă aici, să vină încoace!

Și în scurtă vreme se înșirîră peste 100 de Bucumani voinici, toți cu cioareci albi de habă și cu călțuni cu pînteni de argint, toți cu șerpere de curea, toți cu cămeși albe ca omătul și împeștritate pe la pumnași și pe la guler cu mētăsă neagră, toți cu chiclele împletite și pe cap cu pâlării mici de mētăsă neagră și pe ele șinoare de aur ca

degetul de groase, toți rași pe barbă și cu mustețele tunse. Ai fi jurat că 'i o armădie din poveste, ear' Ionuț în fruntea lor ca un împărat. Muierile, când îi priviau cu ochii lor cei schinteietori, gîndea că vor se 'i soarbă, nu alteva.

— Gurîți-vă careva colo în bradul acela, — zise Ionuț, — legați bine un cilindru de glaje și apoi haidai jos.

Un cilindru gol de glaje fu legat în virful unui brad, chiar de crucea lui.

— Acum haidai să numărăm 100 de pași voinicești dela brad spre dreapta, acolo se ne punem în glidă.

Porunca fu împlinită.

— Acum cel dela aripa stîngă să fie gata de pușcat: unu, doi, trei!

Cînd zise Ionuț »trei«, cel dela aripa stîngă ținîi spre cilindru din brad și 'l șterse de se auzi; dar' numai cît îl netezi, nu se sparse.

— Acum celalalt: unu, doi, trei!

Glontul acestuia nimeri cilindru atît de bine, de tot ferferiță se duse; rămase numai gârliciu legat cu ața de cetina bradului.

— Bravo! — zise Ionuț — acum se ved eu cine 'mi-a lua gârliciu cilindru-lui, vedu-vă grași se vă ved!

— Unu, doi, trei!

— N'ai nimerit!

— Altul: unu, doi, trei!

— Nici tu n'ai nimerit!

Și tot așa comandă până era tot pic de apă, toți se pîrîndară și mai veniră la rînd și bărbai cari nu avură puștile la ei și pușcară cu puștile ortacilor, dar' pace, gîndea că gârliciu cel de glaje e fermecat, că nu se mai vedea dus de unde era legat. Acum toată cren-guța era pâlîită și despoiată de crace

Archangelilor punând accentul pe silaba primă, un fior de revoltă mă cuprindea. Rosteste, iubite cetitorule numele archangelilor Mihail și Gavril cu întonarea maghiară și te vei convinge de adevărul spuselor mele. Apoi stângăcia părintelui episcop a făcut rea impresiune asupra tuturor. Parcă nu e servitorul altarului de atâția ani. Maiestatea serviciului nostru divin împreună cu rigurozitatea și pompa fie iertatului *Miron*, sau cu sfințenia și dulceața actualului arhiepiscop *Ioan*, îți redă *sublimul* în toată puterea lui de concepțiune. Esteriorul Preasfinției Sale are expresiunea unor grele suferințe ascunse; vocea debilă, accentul neromânesc, toate aceste nimicele marea emoțiune sufletească, ce-ți sugerează de altcum faimosul și complicatul nostru serviciu d-zeesc!

Îndeplinite cele prescise, Prea Sfinția Sa se adresează poporului cu o alocuțiune, a cărei conținut, pe lângă toată destoinicia mea de fidel raportor, nici schie-tu nu-l pot reda. N'am avut de unde-l prinde, neavând nici cap, nici coadă. Am auzit povestiri credincioși prin curtea bisericești, că mai în anii trecuți ar fi fost vlădicul *Mejdanu* la sfințirea bisericești din *Valea-mare*, și de atunci n'au cap să mai uite ce cuvinte frumoase și pe înțelesul tuturor le-ar fi spus.

Dar' culmea e, că din acest prilej P. S. Sa a uitat să pomenească numele preotului local. Nici un cuvânt de laudă, de încurajare, de recunoștință pentru ostenele sale, aici în fața poporului, pe care de multe ori l'a supărat prin insistențele sale necumurate! Omul modest află destulă mângâiere și recunoștință în faptele sale; dar' asta se cuvenia pentru edificarea morală a creștinilor.

Răspunsurile la liturgie le-a dat un cor compus din popor: bărbăți, femei și copii, cari au cântat binisor, ceea ce dovedește sîrguința și destoinicia din partea învățătorului confesional din loc *Givulescu*.

După biserica Prea Sfinția Sa a făcut vizite la frunții Soborșinului și apoi rînd pe rînd ne revăzurăm din nou la

Banchet.

Măsura fiecărui banchet o dau toastele. Banchetul din Soborșin a fost zero. Se poate privi, ca o oglindă ce reflectează fidel individualitatea Prea Sfinției Sale *Goldiș*, precum și rostul aceluia ce și-l-au ținut pe steag, ca: *program*. Toaste au fost multe, dar' mărunt; nef semnate în fond, dar' cu atât mai semnificative în formă.

Primul toast de șablon l'a rostit Prea Sfinția Sa pentru împăratul — în limba românească. Și s'a mai ridicat Prea Sfinția Sa și a mai toastat de vre-o 3 ori, dar' din principiu totdeauna în *limba maghiară*. Am remarcat toastul mitologic, ridicat pentru intruparea *armoniei* între poporul român și cel maghiar. Căci «sók istenük volt a régiknek és köztük legbatalmasabb Jupiter tonans, de 6 mág is reszkettet a *Harmonitól*!», — zice Prea Sfinția Sa îndemnând pe unii și pe alții la încheierea armoniei frățești.

Istoria la timpul seu va zice așa: În decurs de 50 ani, dela 48—1899 intru-tă a decăzut simțul național la Românii din părțile ungurene, încât s'au flat 30 de membri într-un sinod, cari voteze cu vicarul *Goldiș*, cel-ce la bători și festivități bisericești rostia rîbiri în limba maghiară.

Al doilea erou a fost deputatul prototipul mamei lui modern. *Patruielei*, pusă în prospect, din dînsul a toastat pentru natural în *limba maghiară* — vorba se fie numit noi — astăzi — apoi pentru atîta *serviciu* — nu poate *temenele!* Sănătos ele pentru societatea «naționalistilor» din Arad.

Singura notă românească în tot ecurul banchetului a fost vorbirea părintelui *Ognean*, despre *limba și religia* noastră. Dacă părinții și strămoșii noștri nu ținneau cu mai multă căldură și dragoste la aceste două prețioase odore ale noastre, — decât ținem noi, — noi astăzi nu ne puteam aduna pentru a sfinți o biserică *românească*! Așa a vorbit preotul român, căci așa se cuvine unui adevărat preot, ear' episcopul și ceilalți se uitau mirați unul la altul întrebându-se par'că: «de unde atîta cutesanță?»

Nu mai continuu; cetitorul nepreocupat singur se judece și se-și rostească verdictul asupra aceluia, cari în chipul acesta cearcă a ne înfosi!

Spoți steagul, dlor dela Arad, sau aruncați-l în pod, căci blăstemul neamului vă ajunge!

Cu trenul de 6 ore Preasfinția Sa a plecat, domnia s'au împărțiat, am lăsat să se aeriseze bine sala banchetului și apoi cu inimă s'a început

Petrecerea.

noastre naționale. Dacă ar ști st. d-ne și d-soare cât de frumos le prinde pitorul nostru costum, n'ar pregeta a-l îmbrăca cel puțin în zile de sărbători naționale, dovedind și în chipul acesta caracterul nostru etnic propriu. Cu deosebire ar fi de dorit lucrul acesta în părțile ungurene. Jocul s'a curmat cu noaptea.

Ulysse.

Cronica zilei.

Sibiu, 1 Dec. n.

Memento. 3 Decembrie: Reun. inv. gr.-or., desp. Halmagi, adun. în Ciuciu.

8 Decembrie: Reuniunea inv. gr.-or. ppresb. I.-VII. din dreapta Mureșului, diec. Arad, adunare în Chișineu.

9 Decembrie: Concurs la postul de notar comunal în Mercurea (pretura Mercurei, Szerdahely).

Baccelli — inventator. O telegramă din Roma vestește, că renumitul profesor universitar *Dr. Baccelli*, acum ministru al instrucției publice, al cărui nume este cu drag rostit de toată suflarea românească — a inventat un leac pentru vindecarea boalei de ciudă. Până acum s'au făcut experimente cu acest leac la animale și se zice că are foarte mare efect vindecător.

Agata Bărsescu e angajată pe trei luni la Teatrul Național din București. Direcțiunea generală a teatrelor a subscris deja contractul. D-soara Bărsescu primește 5000 lei lunar.

Nou oaspe francez. Numai câteva zile sînt de când tinerii *Lucien André* și *Jaques Lemoine*, elevii profesorului *Emil Picot* din Paris, pleacă din mijlocul nostru la București, lăsând între noi suvenirii plăcute prin purtarea lor gentilă, și un alt elev al distinsului profesor sosi la noi pentru a-și însuși graiul românesc. Noul oaspe se cheamă *Gabriel Pommier*, a sosit ieri și va petrece în Sibiu și eventual în Seliște o lună de zile, ear' de aici va merge în România. A sosit cu scrisori de recomandare la adresa dlui *Dr. C. Diaconovici*, care, precum celor de mai înainte, asemenea și dlui *Pommier* l'a stat cu drag la dispoziție dându-i invitațiunile necesare și îngrijind, ca până-ce va face cunoștință și cu alți membri ai societății române de aici, să aibă distracția cuvenită. Dl *Pommier* în legătură cu esercițiul în vorbirea limbii române face și studii asupra tuturor scrierilor, cari tractează despre Români. Totodată adună date pentru dl *Picot* referitoare la România.

Sperăm, că dl *Pommier* se va simți bine între noi și va pute să povestească distinsului româno-fil din Paris numai bine despre petrecerea sa la Românii ardeleni.

Hymen. *Aurora Milovan* din Măndru-luc și *Ioan Moldovan* din Arad, s'au logodit în 26 Noembrie n. — *Traian Galoșiu*, subnotar în Nadeșul-român și *Amația Tégldis* din Mera, își vor sberba cununia la 13 Ianuarie 1900 în Mera.

Advocat nou. Camera advocațională din Timișoara a suseput în lista advocaților pe *Dr. Cornel Jurca*, cu sediul în *Lugoș*.

Dl *Titu Maiorescu* e ales membru de onoare al sindicatului ziaristilor din București.

† *Versavia Șoneriu*, soția preotului *Georgiu Șoneriu* din Saschiz, a răposat în etate de 67. Însmormentarea l'a s'a făcut azi.

Cornelia Petrișor, fiica de 3 ani și 5 luni a preotului *Ioan Petrișor* din Cornățel, a răposat Marți (28 Nov.). Însmormentarea l'a s'a făcut ieri (30 Noembrie).

Cor de plugari. Cu datul 24 Octomvrie a. c. nr. 90272 ministrul a aprobat statutele corului de plugari din comuna bisericească *Sistaroșev*.

Riportagiu unguresc. «Egyetértés» dă lista deputaților congresului mireni aleși în diecesa Aradului (optîngișir *E-s*) apoi încheie astfel: «În cercurile episcopoești (>püspöki kerületekben) ardeleni și caransebeșene alegerile se efectuieră mai înainte deja, și astfel după-ce cei nouzeci membri congresuali sînt aleși toți, *Metropolitul Ioan Mejdanu* va convoca în proximele zile la Sibiu nou constituitul congres bisericesc».

Baș că o zgodjiș, Unguroniule!

Uriși în garda prusiană. În regimentul gardei de corp se află un recrut, înrolat în toamna aceasta, înalt de 2 metri și 7 centimetri; uriașul se cheamă *Dabelenk* și e din Prusia-ostică. În același regiment se mai află un alt uriaș — ceva mai pitic — cu înălțime de 1 metru și 98 centimetri.

Resmiriță în armata turcească. În Sentari, Djacovar și Monastier soldații turcești au făcut răscăală, din cauză că nu și-au căpățat solda de șeptemăni de zile deja. Numai după plățirea unei părți a soldei au putut fi pacificați.

Teatrul popular din Budapesta — la Paris. Directorul teatrului «Folies dramatique» din Paris a sosit ieri la Budapesta și a făcut învoială cu comitetul de direcțiune al teatrului popular, ca în Iuliu—August anul viitor membrii teatrului să dea reprezentațiuni în diferite teatre din Paris.

Buzduganul lui Apafi. Proprietarul *Laurențiu Szalánczy* din Fugad are în posesie o reliquie de însemnătate istorică: buzduganul principelui ardelen *Mihail Apafi*, pe care profesorul universitar *Szádeczky* l'a designat între celelalte anticități ardelen, destinate a fi trimise la expoziția din Paris. Acesta ar fi, afirmative, vestitul buzdugan cu care principele îmblătise spatele deputățiunei sibiene, care nu voia să plătească principelui contribuția. Cunoștința făcută cu afurisitul de buzdugan a avut ca urmare momentană, că deputăția a plătit bună-bucuroasă contribuția datorită.

Trachoma în Bănat. Profesorul privat dela facultatea de medicină din Budapesta, *Dr. Nathanail Feuer* a sosit azi la Timișoara, de unde va pleca să viziteze bolnavii de trachomă din *Liebling*, *Német-Szt-Péter*, *Székesut* și *Nagyfalu*.

Omor în Rășinari. Alaltăieri a fost ucis în Rășinari locuitorul *Ghizeșan*, finul cunoscutului «împrumutător de bani» *Tudor Muntean*.

Incendiu. Comuna *Szölgyény*, de lângă *Strigoniu* alaltăieri a fost mistuită de un mare incendiu. Au ars 35 case, multime de clădiri economice și foarte mult nutreț.

Răsbunarea pețitorului. În Sarkad la casa jelerului *Bondár Ferencz* era mare veselie. Fiica lui *Bondár* își sberba nunta. De după amiază până n zori durase veselia și chiar și moșnegii întraseră în joc. După miezul nopței, când unii dintre nuntași eșiseră să mai aducă un butoiu de vin, au văzut că arde casa pe ei. Au dat alarm și nuntași au eșit afară în ruptul capului. S'au apucat îndată de stîns, dar' era prea târziu; casa a ars de tot. Focul fusese pus de un pețitor respins al fetei.

Esplosie de dinamit. Alaltăieri dimineața la casa comerciantului *Busch* din *Oradea-mare* s'a întemplat o teribilă explozie de dinamit, spărgînd ferestrele și scuturînd obiectele de prin odăi. Dinamitul fusese pus în fereastră pînă, și aprins cu un fitil. Noroc că atentatorul n'a s'apreput la criminalul lucru, căci altcum putea să producă primejdie cu mult mai mare.

O nouă panamă în Galiția. Directorii cassei de păstrare din *Vielićica*: *Koch* și *Podgorce*, și cassarul, au fost arestați zilele trecute, pentru defraudări. Până acum s'au constatat defraudări în sumă de 300.000. fl.

Pungașul Țarului. La gara din *Fredeal* pu prins zilele trecute un anume *Vladimir Gerbatovski*, pe care îl curența tribunalul din *Tarnopol*. *Gerbatovski* e pungaș vestit, căruia i-se dăduse epitetul de «pungaș al Țarului». La expoziția din *Viena* din anul 1873 sefurisese între Țarul și între marșalul acestuia, fărând din buzunarele acestuia libelul de cecuri, și câteva sute mii de ruble. Abia după lung timp a fost prins și osândit la închisoare de zece ani. După împlinirea osândei a comis mari pungași prin *Paris*, *Neapol* și *Lissabona*, unde fiind prins eară, a fost închis șese ani de zile. După împlinirea osândei acesteia s'a dus în România, dar' acolo n'a putut face isprăvuri mari. Robia multă și bătrânețe îi slăbise mâinile, îi tremurau, și numai cu pungași mai miștele se indeleținea. Pentru de acestea fu prins și trimis la *Tarnopol*.

Interesantă este în numărul de astăzi al ziarului nostru înștiințarea de noroc a dlui *Samuil Heckscher* sen. din *Hamburg*. Această casă prin plățile prompte și discrete ale sumelor căștigate aici și jur 'și-a căștigat un bun renume în așa chip, că și la acest loc atragem atențiunea tuturor asupra inseratului seu de azi.

Răsbunare.

Azi moin penița în nectar,
Căci scriu doar' pentru fete,
Azi voi, ca versu-mi lin și clar
Pe toate se le 'mbete....

Îmi iau poteca spre *Olimp*
Să fur cu dulci cuvinte,
Căci vai, mă 'mbată de un timp
O dragoste ferbinte.

Ciripile.

Știri mărunt. În Cața s'a constatat răpăciugă la un cal, ear' în Turda boală de splină la o vită cornută.

— *Nicolai Nistor* e numit practicant cu diurne la direcția financiară din Cluj.

— În comuna *Isvoarele* (România) a răposat zilele trecute economul *Radu Militariu* în etate de 104 ani.

— *Czerjék Ferencz*, fost cassar comitatens în *Sătmăre*, e osândit la închisoare pe un an și jumătate. Șterpelise dumealui câteva mii de bani gata și obligațiuni de regalii în sumă de 500 mii florini.

Tribuna Literară.

Teatrul unguresc contemporan.

Influența franceză. — *Gr. Csiky*. — Drama socială. — Tragedii istorice și povești romantice. — Piese populare.

Asupra teatrului ungar din secolul ce se sfîrșește au avut cea mai mare influență dramaturgii francezi, — influență ce am resimțit-o și noi și toate popoarele readuse la viață în acest răstimp. Piese franceze, zice un critic ungar, sînt mai iubite decît cele naționale și atrag totdeauna mai multă lume. Eată un punct unde nu sîntem mai răi decît ungurii, al căror patriotism nu poate fi, slavă Domnului, bănuț. Drama romantică a inspirat mai întăiu generațiunea ungară dela 1837, anul deschiderii Teatrului Național din *Pesta*; — apoi autorii unguri au imitat pe *Dumas*, *Feuillet*, *Augier*, *Sardou* și chiar *Labiche*. Numai un gen dramatic e cu totul național: piesa populară. În aceste imitațiuni autorii unguri au știut să păstreze situațiuni și caractere ungurești.

Numele cele mai în vază în timpii din urmă a fost acel al lui *Grigorie Csiky*, mort la 1891, și care a fost 16 ani furnisorul titular al Teatrului Național. El e creatorul dramei sociale în Ungaria și criticii socotesc că încă nu i-s'a găsit succesorul. A fost pictorul foarte dibaci și esact al clasei de mijloc creată de dualism. Înainte numai nobilii și țărani erau unguri; burgheziimea, funcționarii erau cei mai mulți Germani. Nu se vedea pe scenă bancher, industriaș, fabricant, oficer maghiar, căci nu existau nici afară de scenă. Astăzi speciemenele acestea nu sînt lucru rar.

Primul succes al lui *Csiky* au fost «Proletarii». În această piesă defilează o serie de decalși și de parasiți ai societății; vicilele organizațiunei sociale sînt expuse fără cruțare. Desastrele pricinuite de camătă, plaga Ungariei moderne, sînt arătate în «Mizerie aurită», unde surorile *Zegernyei*, care împrumută bani cu șeptemăna, jăfuese pe unii funcționarii ce recurg la dinsele.

În «Familia *Stomfay*» critică orgoliul nobililor și în «Beșicele de săpun» (*Buborék*) zugrăvește ruina adusă de cheltuelile de lux ale femeilor. Meseria fetelor lăstate fără sprigin în capitală, fie că rămân cinstite, fie că ajung rîu, e descrisă în «Fetele frumoase». Tragediile lui istorice «*Spartacus*», «*Nora*», «*Petneházy*», au multe frumuseți de amănunt. El știe minunat să înjghebe și să conducă o intrigă, încât a fost supranumit «*Sardou* al Ungariei». Vodevilurile sale: «*Filip Kaviar*», și mai ales «*Mukányi*» sînt niște capodopere în această privință. Ori-cum însă, ceea-ce face meritul lui *Csiky* e de a fi observat și zugrăvit bine lupta societății maghiare, în formațiune și rîu pregătita, cu cerințele moderne, și starea de jale și de ris totdeodată a victimelor organizațiunei actuale a acestei societăți, cari au crezut că odată dualismul stabilit, tot Ungurul va fi funcționar și deputat.

Comediile lui *Árpád Bereczki* sînt mai puțin profunde, atacă vicii de mai puțină importanță. «Regina balului» își bate joc de vîntorii de zestre; «Protecțiunea» ne arată un decalșat care fulgeră contra corupțiunei și este însuși un corupt.

Speranța teatrului ungar actual e *Herczeg*, care a dat până acum trei piese, din care două în genul lui *Csiky*. Comedia «Cei trei aghiotanti» (*A három testőr*) n'are mare valoare, dar' conține câteva scene de un comie irezistibil. Dramele sale «*Fata Nababului* dela *Dolova*» și mai ales «*Casa Honthy*» merită laudele ce critica le-a adus. Prima piesă e remarcabilă și prin faptul, că prezintă un tablou al moravurilor oficerilor unguri, o clasă care, cum am zis, nu esista până acum. «*Casa Honthy*» vrea să arete decadența și miseria la care a ajuns noblețea maghiară.

Piesa e bună, dar' mulți găsesc că romancierii și autorii unguri sînt prea cruzi, nerecunoscători față de cea clasă căreia se datorește în cea mai mare parte renașterea și ridicarea Ungariei. Astăzi chiar descendenții lor se ilu-

strează în viața politică, la academie, în științe și litere.

Alături de acești pictori ai vieții de toate zilele, găsim cîteva poeți care cultivă tragedia istorică și povestea romantică. În genul dintăiu «*Banc-Ban*» a lui *Katona* (1819) n'a fost încă ajuns de nimeni, dar' povestea luată din antichitate sau din viața modernă a produs cîteva opere de seamă. Așa e «*Esopol*» lui *Eugen Rákosi*, cu un fond puțin original, dar' cu caractere bine zugrăvite. Același autor a mai dat o dramă istorică «*Andrei și Jana*» și «*Scoala amorului*». Dar' ziarul seu «*Budapesti Hirlap*» îl împedecă de a se consacra teatrului. *Ludovic Doozi*, mai mult poet decît dramaturg, are la activul seu «*Sărutul*» (*Csok*) o comedie cu intrigă simplă, dar' încântătoare prin armonia versurilor, vioiciunea dialogului, frumșetea limbii. Să menționăm încă «*Ellinor*», de același, piesă romantică ce ne transpoartă în Scoția și care a fost premiată de academia maghiară; precum și «*Sfânta Margareta a Ungariei*», tragedia istorică a lui *Antoni Váradi*.

Un gen prin eselență național ungar e piesa populară în care sînt puse tipuri de țărani, de Țigani, și în care se cîntă poezii pe arii populare. O cîntăreacă, *Luisa Blaha* escelează în recitarea acestor poezii, care a început a se cam demoda. Au scris pentru teatru popular: *Csepreghy*, *Tóth*, *Geczy* și chiar *Csiky*. «*Rosa sêlbatică*», «*Blăstematul satului*», «*Portofoliul roșu*» și «*Calul roib* sînt capodoperele genului.

«Constituționalul».

MAI NOU.

Fondul lui Iancu.

— Raport telegrafic. —

Alba-Iulia, 1 Decembrie n.

În chestia fondului *Iancu* aseară la orele 5 s'a terminat interogatoriul dlui *Albini*. A urmat ascultarea martorilor, 6 la număr. Tribunalul și procurorul devin furioși la deposițiile în limba română ale martorilor. Sediința s'a încheiat la 6½, seara. Azi-dimineața pertractarea s'a început după orele nouă. Se cetesc acte până la 11. Se dă cuvîntul procurorului, care vorbește un cîas, atacînd cu furie pe *Iancu* mai mult decît pe acusat și numindu-l «*haramia veșter*». Advocatul și publicul protostează. Procurorul cere pedepsire cu maximul de 5 ani și confiscarea banilor depuși la «*Astra*». La orele 12 președintele suspendează sediința pe 2 ore, deși apărătorul cere continuarea ei, avînd mîne pertractare în Arad. Cererea nu se admite. Apărătorul protestează telegrafic la ministerul de justiție. Sentința abia de seară.

Răsboiul.

De două zile sînt puține știri despre operațiunile de rășboi. O depeșă din 24 Nov. n. c. desminte știrea despre retragerea lui *Joubert* spre *Ladysmith*. *Joubert* se află tot în apropierea capitalei *Pietermaritzburg*. La granița vestică a avut lordul *Methuen* o nouă luptă cu *Burii*. Depeșele de proveniență engleză vestesc, că Englezii au învins. Din jurul orașului *Kimberley* asemenea se anunță o luptă mai mare.

Teatru orășenesc în Sibiu.

Direcțiunea: *Leo Bauer*.

Sâmbătă, 2 Decembrie n.

DOLLY.

Comedie în 3 acte, de *H. Christiernsohn*.

Începutul la 7 ore seara.

Sosiți în Sibiu.

La 1 Decembrie n. 1899.

Hotel «*Împăratul Romanilor*»: *Martini*, vicecomandant din *Lemberg*; *Henter* din *Tirgul-Mureșului*, *Vlăduț* din *Turda*, privatieri; *Nemenz*, notar din *Brăteiu*; *Dressnaedt* propr. de tipografie din *Ciuc-Sereda*; *Schuller*, inginer din *Viena*; *Wertheimer* din *Viena*, *Gladosy*, *Weiss*, din *Budapesta*, *Lazar* din *Tirgul-Mureșului*, *Zilinsky* din *Sighișoara*, comercianți.

Hotel «*Neurhoren*»: *Kirschner*, comerciant din *Viena*; *Dr. Vidan*, avocat din *Ibăstăleu*.

Hotel «*Meltzer*»: *Heltmann*, preot din *Galt*; *Barbara Lukács*, Ploști; *d-na Rosler* cu fiul din *Făgăraș*; *Ienciu*, notar din *Fofeldea*; *Werner*, monteur din *Viena*; *Rohvoiajor* din *Budapesta*; *Iridon*, comerciant din *Apoldul-mare*.

Bibliografie.

A apărut:

„Căldarul Poporului”, pe 1900, anul al 15-lea. *Ediție jubilară: Cu o coală mai bogată ca anul trecut. Plin de scrieri literare de Carmen Sylva, Coșbuc, d-na Secula, d-șoara Cioban, Ioan Scurtu, etc. Cu obicinuita revistă anuală Răvașul nostru. Interesați articoli: „Doine și icoane din lumea românească și Români la Roma”. Prețul tot cel vechiu 20 cr. + 5 cr. porto. Compactat în pânză, legătură de lux 50 cr. + 10 cr. porto. Se poate comanda la librăria noastră.*

„Istoria biblică”, vechiul și nou testament, manual de învățatură pentru școlile populare, de Ioan Tuducescu, învățător în Lipova. Prețul 20 cruceri.

Partea a VI-a din *Memoriul lui Iosif Sterca Șuluțiu* de Cărpenești, membru fondator și membru în comitet al Asociației pentru literatura română și cultura poporului român. Sibiu, tip. W. Krafft. Este un volum de 297 pagini, cu conținut variat și interesant și costă 1 fl. 25 cr. + 10 cr. porto. Două sute fl. din prețul cărții, se vor da pentru „casa națională”, restul pentru alte scopuri filantropice. La sfârșitul cărții se adaugă o compoziție musicală: *Doina Metropolitului Alexandru Sterca Șuluțiu*, aranjată pe note pentru voce și piano. Partea cea mai mare a articolelor ce conține a mai fost publicată, prin foi și reviste, dar valoarea lor e permanentă. Între altele conține întreaga biografia *nefericitului Dragoș*.

Căldarul „Minervei” din București pe anul 1900. E fără îndoială cel mai bogat și mai splendid căldar românesc. Redactorii îl numesc „o mică enciclopedie”, dar e mai mult o *mică expoziție artistică*. Ilustrațiile prevalează asupra articolelor, și ilustrațiile sunt de o frumusețe cuceritoare și de o execuție impecabilă. Are chiar câteva aquarele în culori de o frumusețe neînchipuită. Întreaga carte e de altfel o piesă de artă — tipografică, lucrată cu lux abundent. Prețul e 1 leu 50 bani, la noi 80 cr.; în raport cu valoarea un preț destul de ieftin pentru o carte de sală.

Cât pentru noi, cei de dincoace nu mai e de atâta interes special ca cel din anul trecut, deși în ce privește bogăția și frumusețea volumului din est-an a trecut mult pe cel din anul trecut. Are totuși următoarele ilustrații dela noi: Metropolitul I. Mețianu, episcopul Popea, episcopul Dr. Radu, Coriolan Brediceanu, catedrala din Blaj, (în ziua sfințirii de episcop a S. Sale Dr. Radu). Se poate comanda și la librăria noastră și credem, că elita noastră socială nu va mai rîvni acum după călindare și albumuri străine, când are în limba sa publicațiunile de acest fel superioare și prin cuprinsul, și prin forma lor.

Politica noastră națională.

Sub titlul acesta general a apărut o interesantă broșură ce poartă titlul următor: — Rolul dlui D. A. Sturza în chestiunea națională. Studiu istorico-politic de Teodor Raica, profesor gimnazial. Ploesti, Tipografia. „Democratul”, 1899. Format 8° mare, 160 pagini.

Interesantul studiu al zelului naționalist, dl Raica, e merit pentru lumea politică, din România, dar din nenorocire ne privește foarte mult, dacă nu exclusiv și pe noi. E o lectură foarte folositoare, dacă nu necesară, tuturor bărbatilor nostri, cari se interesează de politică. În marea criză politică națională, care nici astăzi nu s'a sfârșit, dl Raica aruncă prin studiul seu o intensă lumină, care va servi multora spre orientare în situația noastră. Cartea costă 1 leu 25 bani, sau 60 cr, Se poate comanda direct dela autor, ori prin librăria noastră.

A apărut „Almanahul învățătorului român” pro 1899—1900. E de toată frumusețea ca exterior și de tot interesul ca cuprins. Se recomandă de sine tuturor, îndeosebi învățătorilor nostri. Se poate abona la noi.

„Amicul Poporului”, îndreptător în cauze administrative și judecătorești pentru poporul român, de Titu Vuiculescu, pretor în Peșca (M.-Pécska). Prețul 50 cr. Se poate cumpăra numai la autor. Cartea conține multe sfaturi de folos în cauze amintite mai sus, e scrisă în limbă pe înțelesul poporului. O recomandăm în atențiunea cetitorilor nostri.

Tragedia Calvarului, de abbé Henry Bolo, tradusă în românește de membrii societății de lectură „Inocențiu Micu Clain” a teologilor din Blaj. Edit. societății, tiparul „Tipografia”, societ. pe acțiuni în Sibiu. Prețul: 2 coroane, pentru România: 3 lei.

În această scriere se tratează, într-o concepțiune originală și într-un stil superb, *divina tragedie* a Mântuitorului. E o lectură, ce înalță fiecare suflet creștinesc, obicinuit a simți și gândi.

Traducerea e vrednică de original; pare-că nici nu e traducere. Un limbaj verde românesc, în felul scripturilor sfinte, este caracteristica eselenței traducerii, care face onoare tinerilor teologi dela Blaj. Unitatea stilului e așa de evidentă, încât ni-se pare că unul singur a făcut întreaga traducere.

Înfățișarea tehnică nu desminte reputațiunea bună a atelierului „Tipografia” noastră. Ear broșurarea în stil antic, franțuzesc, îi dă o formă originală și atrăgătoare. Învălișul e de hârtie pergament.

Rar se vede în piața de cărți românești o carte cu înfățișare așa de elegantă, demnă, atrăgătoare.

Se poate procura și dela librăria noastră. Și credem, că nu numai preții, pentru cari are un preț deosebit, ci toți iubitorii de lectură bună și frumoasă, domni și dame, se vor grăbi a și-o procura.

Zilele aceste a apărut o scriere de mare importanță pentru istoriografia noastră; este vorba de o carte a dlui Ioan Sărbu, din Rudăria în Bănat care scrisă în nemțește, poartă titlul: *Mateiu-Vodă-Basarabas Auswärtige Beziehungen* (Zur Geschichte des europäischen Ostens), Leipzig. Edit. Wilhelm Friedrich, 1899. În VIII-o, 356 pag. + X.

Această lucrare foarte documentată și foarte conștientă, tratează despre relațiile esteriore ale lui Mateiu Basarab și face un mare serviciu istoriei noastre naționale.

Eminescu pesimist, profet și economist — de I. S. Ordeanu. Broșură interesantă, de concepțiune originală; merită toată atențiunea. Are 106 pagini, costă 1 leu.

Cursul pieței din Sibiu.

Hărto-monetă română	Cump.	9.15	vënd.	9.20
Lire turcești	„	„	„	19.05
Imperiali (15 R ^o aur)	„	19.00	„	19.05
Ruble rusești 100	„	126.75	„	127.75
Galbeni	„	5.64	„	5.69
Napoleon-d'ori	„	9.53	„	9.58
100 Marce germane	„	58.50	„	59.05
Livre sterling	„	11.95	„	12.10

Bursa de Budapesta.

Din 29 Noembrie n. 1899.			
Renta de aur ung. 4%	„	116.60	„
„ „ „ 4%	„	95.—	„
„ „ val. aur. 6%	„	120.—	„
Imprumutul căilor ferate ung.	„	118.80	„
Bonuri rurale ung.	„	98.75	„
„ „ croate-slavone	„	99.—	„
Obligațiunile desp. regalilor	„	94.50	„
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	„	188.—	„
Renta de hărto austriacă	„	99.50	„
„ de argint austriacă	„	99.25	„
„ de aur austriacă	„	116.50	„
Losuri austriace din 1860	„	186.25	„
Acțiunile băncii austro-ungare	„	904.—	„
„ de credit ung.	„	374.—	„
„ de credit austr.	„	372.25	„
Scrierile fonciare ale institutului de credit și economiei „Albina”	„	102.—	„
Galbeni împărătești	„	5.70	„
Napoleon-d'ori	„	9.57	„
Mărci 100 imp. germane	„	58.97 1/2	„
London 10 Livre sterlingi	„	120.65	„

Bursa de Viena.

Din 29 Noembrie n. 1899.			
Renta de aur 4%	„	116.60	„
Renta ung. v. c. 4%	„	95.25	„
Imprumutul căilor ferate ung.	„	119.80	„
Bonuri rurale ung.	„	118.25	„
„ „ croate-slavone	„	99.40	„
Renta de hărto austriacă	„	99.15	„
„ „ argint austriacă	„	99.15	„
„ „ aur austriacă	„	116.60	„
Losuri austriace din 1860	„	186.75	„
Acțiunile băncii austro-ungare	„	907.—	„
„ de credit ung.	„	377.50	„
„ „ de credit austr.	„	377.—	„

Bursa de București.

Din 16 Noembrie v.			
5% Renta perpetuă	„	82	„
5% „ am. 1881 97 1/2	„	87 1/2	„
5% „ „ 1892 99	„	85 1/2	„
5% „ „ 1893 99	„	2410	„
5% „ „ 1894 85	„	809	„
4% „ „ 1898 86 1/2	„	274	„
5% „ „ 90.94 82 1/2	„	412	„
4% „ „ 1896 87	„	420	„
4% „ „ 1898 87	„	55	„
Converșite rurale	„	55	„
3 1/2% Obl. c. B. 1883	„	55	„
4 1/2% „ „ 1890	„	55	„
5% „ „ 1895	„	55	„
5% Fonc. rur. „ 98 1/2	„	110	„

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Baltes. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall

Sz. 2843—1899.

[365] 1—1

Arveresi hirdetmény kivonat.

A szelistei kir. bíróság mint tkkvi hatóság közli, hogy *Coma Nicolae* szelistei lakos végrehajtható *Coma Ioan* és t. szelistei lakosok végrehajtást szenvedők elleni 500 frt tökéketelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a nagyszebeni kir. Törvényszék (a szelistei kir. bíróság) területén levő szeliste község határában fekvő a szelistei 870 számú tjkben A + 1—3 rend, és a szelistei 1493 számú tjkben A + 2 rend sz. fekvőre a vegrh. eljárás 156 §-a értelmében és pedig

a. 2165—2166 hrsz fekvőre	435 ftban
„ 4407	30
„ 6623	1
„ 4403	15

s, így összesen 481 ftban

ezenel megállapított kiáltási árban elrendelte, s hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900 évi február hó 8-ik napján délelőtt 9 órakor a szelistei község határában megállapított kiáltási ár alul is eladtni fognak.

Az árverezni szándékozók tartoznak a végrehajtható kivételével az egyenként eladandó ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 48 frt. 10 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügy-ministeri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánat pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről ki állított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

A kir. bíróság mint tkkvi hatóság.

Szelistye'n, 1899. évi november hó 6-án.

Elekes,

kir. bíró.

Sz. 2715—1899

[366] 1—1

tkvi.

Arveresi hirdetmény kivonat.

A szelistei kir. bíróság mint tkkvi hatóság közli, hogy Dr. Fráncu Amos, nagyszebeni ügyvédnek szibeli *Seracin János* szül. *Cornea Maria* végrehajtást szenvedők elleni 115 frt 89 kr. tökéketelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a nagyszebeni kir. Törvényszék (a szelistei kir. bíróság) területén levő szibiel község határában fekvő a szibeli 1107. sz. tjkben A = 1. rend 89. 90. 91. hrsz ingatlanra az árverést 407. ftban ezenel megállapított kiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb meg jelölt ingatlan az 1900 évi január hó 31-én napján délelőtt 9 órakor szibiel község házában megállapított kiáltási ár alul is eladtni fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak végrehajtható kivételével az egyenként, az tkkvi testenként eladandó ingatlan becs árának 10%-át vagyis 40 fl. 70 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal kiszámított és az 1881-évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügy ministeri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes érték papirban, a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánat pénznek a bíróságnál előleg és elhelyezéséről a szabályszerűen kiállított elismervényt át szolgáltatni.

A kir. járásbírósa mint tkkvi, hatóság.

Szelistye'n 1899. évi október hó 22-én.

Elekes,

kir. bíró.

Nr. 1063—1899

[363] 2—3

of. com.

Publicațiune.

Din partea subsemnatei primării comunale se face cunoscut, că în 18 Decembrie, la 10 ore a. m., se va da prin licitațiune publică minuendă, care se va ține în cancelaria comună din Talmăcel, — clădirea unei case comunale. Prețul strigărei se fixează după planul de clădire și preliminarul speselor cu 9383 fl. 19 cr. v. a.

Doritorii de a licita sunt obligați a depune 10% dela prețul strigărei ca vadiu, însă se vor primi și oferte închise și instruate conform legii.

Planurile și preliminarul de spese referitoare la clădire, precum și condițiunile de licitație sunt puse spre vedere publică la cancelaria comună din Talmăcel, care se pot vedea în orele oficiale, de unde se pot primi și informațiuni mai deaproape, referitor la acelea.

Talmăcel, în 27 Noembrie 1899.

Primăria comună:

Nicolau Gaicu, Ioan Comșia,
notar.

Cine vrea să câștige

400 mărci (circa 250 florini)

câștig lunar, garantat, cinstit și fără risc poate să câștige, aceia care își trimit adresa și o marcă postală sub V. 21 la Annoncen-Exped. K. F. Woltan, Leipzig-Lindenau. [315] 19—52

Câștigul principal
eventual
500.000 marce.

Înștiințare

de
noroc.

Pentru plătierea câștigurilor
garantează
statul.

Invitare de a lua parte la
șansele de câștig

ale marelui loterii de bani, garantate de statul Hamburg, în care
trebuie să se câștige sigur

11 milioane 349.325 mărci.

Câștigurile acestei avantajoase loterii, care, conform planului, conține numai
118.000 losuri, sunt următoarele, anume:

Cel mai mare câștig e eventual 500.000 mărci.

Premiu	300.000 mărci.	26 câștiguri à	10.000 m.
1 câștig à	200.000	56	à 5000
1 „ à	100.000	106	à 3000
2 câștiguri à	75.000	206	à 2000
1 câștig à	70.000	812	à 1000
1 „ à	65.000	1518	à 400
1 „ à	60.000	40	à 300
1 „ à	55.000	140	à 200
2 câștiguri à	50.000	36952	à 155
1 câștig à	40.000	9959	à 134, 104, 100
1 „ à	30.000	9351	à 73, 45, 21
2 câștiguri à	20.000	în total 59.180 câștiguri	

cari în puține luni vin la sigură sortire în 7 despărțiminte (clase).

Câștigul principal al 1-mei clase e 50.000 marce, se urcă în a 2-a clasă la 55.000 m., în a 3-a cl. la 60.000 m., în a 4-a cl. la 65.000 m., în a 5-a cl. la 70.000 m., în a 6-a cl. la 75.000 m., în a 7-a cl. la 200.000 m. și împreună cu premiul de 300.000 m. eventual la 500.000 m.

Pentru clasa primă, fixată oficial, costă:

losul original întreg numai 3. fl. 50 cr.
jumătate numai 1 fl. 75 cr.
pătrar 90 cr.

Prețurile pentru clasele următoare, cum și lista esactă a câștigurilor, sunt evidente în planul de sortire, oficial, provăzut cu emblema statului, care plan la dorință îl trimite anticipando gratis și franco.

Tuturor participanților la jocul de loterie le trimite, fără specială cerere, îndată după efectuarea sortirei lista oficială a câștigurilor.

Plătirea și spedarea sumelor câștigate se face interesatilor direct prin mine, prompt și sub cea mai strictă discrețiune.

Comandele rog a se face prin asemnatul postală, ori și prin rambursă.

Din cauza terminului apropiat al sortirei, comandele se se adreseze neamnat, ori cel mult până în

20 Decembrie a. c.

cu deplină încredere la

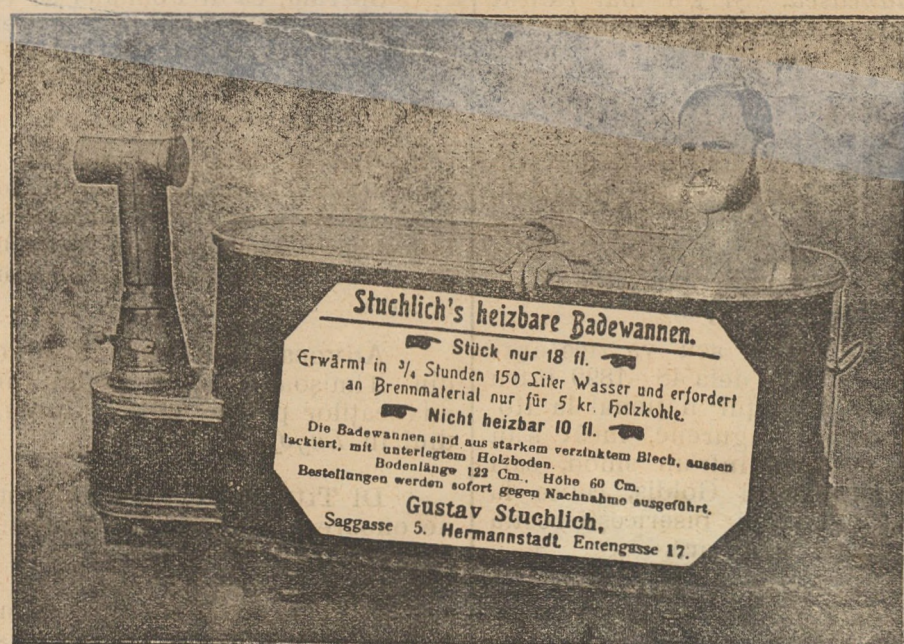
Samuel Heckscher sen.,

bancher și zaraf în Hamburg.

[328] 19—18

[354] 11—20

Vane încălzibile 18 fl.

Vane neîncălzibile 10 fl.

„TIPOGRAFIA”, SOCIETATE PE ACȚIUNI, SIBIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al. Vlăduță,

se află de vânzare pe lângă prețurile originale și anume:

„Iubire”, poezie (1888—1895), editura Carol Müller 1896 fl. 1.50
„Dan”, roman, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol.) fl. 1.75
„Dan”, roman, Biblioteca pentru toți, 4 ari. editura Carol Müller 1896, 2 volume à 32 cr. fl. 1.75.
„Din goana vieții”, ediția III. (1895) fl. 1.75.
„Din goana vieții”, (Biblioteca pentru toți, 3 ari), edit. C. Müller 48 cr.
„Icoane sterse”, nuvele, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 16 cr.
„Un an de luptă”, ed. C. Müller, 1895 fl. 1.25

Cel mai nou volum de nuvele:

„In viltoare”, nuvele, editura Miloșescu 1896 fl. 1.—

Comandele să se adreseze:

„Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.